

PERSBERICHT

Toekennen van hulpmiddelen aan personen met een handicap vergt creativiteit volgens Rekenhof

Het Rekenhof onderzocht de individuele materiële bijstand (IMB) of de terugbetaling van materiële hulpmiddelen aan personen met een handicap. Om de aanvragers de noodzakelijke hulpmiddelen te kunnen toekennen, blijken de vele actoren die een rol spelen in het beslissingsproces creatief te moeten omgaan met hun taak en de richtlijnen. Dat is vooral het gevolg van de tegenstrijdige uitgangspunten die in de regelgeving worden gehanteerd. Voor de multidisciplinaire teams, die de diagnose stellen en de aanvraag formuleren, zijn nog geen minimale kwaliteitseisen vastgesteld. De soms gebrekkige toelichting en motivering in hun verslagen werkt door in de adviezen en beslissingen van de andere actoren, die op het vlak van motivering ook te wensen over laten.

Hulpmiddelen en refertelijst

De terugbetaalbare hulpmiddelen zijn opgenomen in een refertelijst, die is opgebouwd uit functiebeperkingen. De hogere regelgeving daarentegen vertrekt van noden voor de sociale integratie en participatie. Die tegenstrijdigheid heeft in de praktijk aanleiding gegeven tot een aantal kunstgrepen om de aanvragers de noodzakelijke hulpmiddelen te kunnen toekennen. Zo konden personen met een handicap voor de elektrificatie van rolluiken alleen een tegemoetkoming krijgen als ze de – desnoods fictieve – beperking vervanging bovenste ledematen werden toegekend, want alleen voor die beperking was de elektrificatie van rolluiken in de refertelijst opgenomen. De aanpassingen aan de refertelijst die de Vlaamse Regering heeft aangebracht, bieden sinds 1 januari 2009 een minstens gedeeltelijke oplossing: zo werden sommige hulpmiddelen aan andere categorieën van functiebeperkingen toegevoegd.

Diagnose door MDT's

De multidisciplinaire teams (MDT's) informeren en begeleiden de persoon met een handicap. De minister heeft nog geen minimale kwaliteitseisen voor MDT's vastgesteld en er is nog geen evaluatie van hun werking gebeurd. Er zijn aanwijzingen dat het tijdsverloop tussen het eerste contact met de aanvrager en de indiening van het verslag vrij groot kan zijn. In de aanvragen ontbreken soms noodzakelijke of nuttige gegevens of stavingstukken. De administratie stelt af en toe vast dat de voorgestelde aanpassingen aan de woning onmogelijk of ondoelmatig zijn. Onder meer uit inspectiebezoeken blijkt dat veel hulpmiddelen uiteindelijk niet worden aangekocht of gebruikt.

Behandeling van de vraag

De provinciale evaluatiecommissie (PEC) beslist op basis van het verslag van het MDT over bestaan, aard en ernst van de handicap. Op basis daarvan beslist de provinciale afdeling (PA) van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) over de tegemoetkoming voor de hulpmiddelen. In de praktijk blijkt die strikte scheiding van taken niet te handhaven: de PEC laat zich bij haar beslissingen vaak leiden door het gevraagde hulpmiddel. Afwijzende beslissingen van de PEC's en PA's worden zelden voldoende gemotiveerd. Ondanks verscheidene initiatieven van het VAPH om de besluitvorming binnen de PEC's en PA's zoveel mogelijk

op één lijn te brengen, blijven er duidelijk verschillen tussen de provincies. Ook inzake controle ter plaatse en aandacht voor mogelijke samenloop met andere subsidies verschilt de praktijk in de verschillende provincies erg. Als de PA de vraag (gedeeltelijk) niet inwilligt, kan de aanvrager zich wenden tot de heroverwegingscommissie. Voor hulpmiddelen die niet in de refertelijst zijn opgenomen en voor hogere tegemoetkomingen dan het refertebedrag beslist de bijzondere bijstandcommissie. Beide commissies motiveeren hun adviezen en beslissingen doorgaans weinig.

Antwoord van de minister

De minister wijst er in haar antwoord op dat het probleem van de doorlooptijden bij de MDT's dient te worden ondervangen door de vernieuwde minimale kwaliteitseisen, die moeten resulteren uit een strategisch project voor kwaliteitsverbetering. Zij wijst er ook op dat de Vlaamse Regering in overleg met het VAPH is tegemoetgekomen aan een aantal vastgestelde knelpunten, o.a. door de aanvraagprocedure te vereenvoudigen en meer duidelijkheid en uniformiteit te brengen in interpretaties en praktijken. Wat nog niet is gerealiseerd, is de vervanging van de refertelijst door hulpmiddelenfiches, die de tweespalt tussen de regelgeving en de concrete uitwerking ervan zullen opheffen.

Het auditverslag *Terugbetaling van materiële hulpmiddelen aan personen met een handicap* is bezorgd aan het Vlaams Parlement. Het integrale verslag en dit persbericht zijn beschikbaar op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).

Contactpersoon:

**Vlaamse cel Publicaties: Terry Weytens, weytenst@cckrek.be, 02/551.84.66
of Marc Galle, galle@cckrek.be, 02/551.86.65.**